

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Kunnanhallitus 21.11.2022 § 263

Kuntalain (410/2015) § 110 mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 3.10.2022 toimintakateraatit toimielimielle osastojen laatimien kehystarpeiden pohjalta. Tässä vaiheessa sisäisten erien laskenta oli kesken, joten päätetyissä toimintaketraameissa ei oltu huomioitu huomattavaa teknisen toimen sisäisten erien kasvua vuokrien sekä siivous- ja ruokapalveluiden osalta, joka heikentää merkittävästi sivistystoimen toimintakatetta, mutta samalla myös vahvistaa teknisen toimen toimintakatetta.

Kunnanhallituksen hyväksymän raamin mukaan koko kunnan tasolla toimintakate pienenee -47,1 % vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna ja koko kunnan toimintakate kasvaa 9,1 % verrattuna vuoden 2022 muutettuun talousarvioon, josta on eliminoitu vuoden 2022 sotemaksusuudet.

Sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta ovat tehneet omat talousarvioesityksensä vuodelle 2023. Kokouksessa ovat läsnä tekninen johtaja ja sivistysjohtaja esittelemässä talousarviota omien toimielimiensä osalta.

Toimielimien laatiman talousarvioesityksen mukaan koko kunnan tasolla toimintakate on pienenevässä -48,5 % vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna ja koko kunnan toimintakate kasvaa 11,9 %

verrattuna vuoden 2022 muutettuun talousarvioon, josta on eliminoitu vuoden 2022 sotemaksuosuudet.

Oheismateriaali:

1.) Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Kunnanhallitus jatkaa talousarvion käsittelyä seuraavassa kokouksessaan 7.12.2022.

Kunnanhallituksen kokoukseen on kokousasian käsittelyn osalta kutsuttu paikalle sivistysjohtaja Jyrki Rautiainen ja tekninen johtaja Tommi Hirvonen.

Lisätietoja: talousjohtaja Minna Kuusela-Hurskainen p. 050 302 8003

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää aloittaa talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023-2025 käsittelyn.

Päätös:

Merkittiin, että kunnanhallituksen kokoukseen oli kokousasian käsittelyn osalta kutsuttu paikalle sivistysjohtaja Jyrki Rautiainen ja tekninen johtaja Tommi Hirvonen, ja he olivat läsnä kokousasian käsittelyn ajan klo 16.10-19.24.

Kunnanhallitus päätti aloittaa talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023-2025 käsittelyn.

Kunnanhallitus 07.12.2022 § 284

299/02.02.01/2022

Vuonna 2023 kunnat ovat historiallisen muutoksen edessä, kun vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle. Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa koko maassa, jolloin kasvatusta-, koulutus- ja vapaa-aikapalvelujen organisointi ja kunnan elinvoimasta huolehtiminen ovat jatkossa kuntien keskeisin tehtävä.

Vuonna 2023 kunnan toimintakate on 43,5 miljoonaa euroa. Toimintakate huononee eli nettomenot kasvavat 4,5 miljoonaa euroa (11,5 %) verrattuna vuoden 2/2022 muutettuun talousarvioon, josta on eliminoitu sote-erät.

Kontiolahden kunnallisveroprosentti vuodelle 2023 on 7,86 % ja arvio kunnallisverokertymästä 24,6 milj. euroa. Muutos vuoden 2022 ennusteeseen nähden on koko maata vastaavalla tasolla (-53,8 %).

Vuoden 2023 kiinteistöveron tuotoksi on arvioitu 3,3 miljoonaa euroa. Kontiolahden kunnan yhteisöverokertymäksi vuodelle 2023 arvioidaan 2,7 miljoonaa euroa. Yhteisöveron osuus kunnan verotuloista on noin 8,8 % vuonna 2023.

Sote-uudistuksen vaikutukset verotuloihin eivät näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy korkeamman veroprosentin mukaan kunnallisverotuloja aiemmilta verovuosilta.

Tämän seurauksena kuntien verotulot alenevat vuonna 2023 merkittävästi, mutta verotulokertymä alenee myös vuonna 2024.

Vuoden 2023 valtionosuusarvio perustuu valtion talousarvioehdotukseen ja Kuntaliiton sekä Valtiovarainministeriön ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin.

Ennakollisten laskelmien mukaan Kontiolahden kunnan vuoden 2023 peruspalveluiden valtionosuuksien määräksi on arvioitu 18,6 miljoonaa euroa ja veroperustemuutoksien kompensatioksi 2,1 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuuden ohella kunnan kokonaisvaltionosuuksien määrään vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus. OKM:n valtionosuus on arvioitu vuoden 2022 tason mukaisesti -1,6 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien määräksi on arvioitu yhteensä 19,1 miljoonaa euroa vuodelle 2023.

Sote-tehtävien siirrosta aiheutuvien taloudellisten muutosten vaikutus on huomioitu vuoden 2023 valtionosuuksissa vuoden 2021 tilinpäätös ja vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella. Lopullinen uudistuksen vaikutus tarkennetaan vuosien 2021–2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Muutosta ei huomioida vuoden 2023 valtionosuuksissa, mutta vuoden 2022 toteutumätiedot tulevat vaikuttamaan kunnan valtionosuuksien määrään vuodesta 2024 alkaen.

Kontiolahden suuret rakennusinvestoinnit jatkuvat. Lehmon yhtenäiskoulun rakennusprojekti valmistuu vuodenvaihteessa 2023–2024 ja Kirkonkylällä jatketaan koulukeskuksen vanhojen tilojen remontointia. Merkittävien investointien johdosta kunnan lainakanta tulee olemaan ennätyskellisen suuri seuraavien vuosien aikana. Myös investointeihin kohdistuvat poistot tulevat rasittamaan kunnan käyttötaloutta tulevina vuosina. Suunnitelman mukaiset lainojen lyhennykset vuonna 2023 ovat 7,9 miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2023 enintään 16,0 miljoonaa euroa.

Rahoitusmenoissa on varauduttu pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen korkomenoihin. Korkomenoissa on varauduttu lainakannan ja korkotason kasvuun. Korkotason nousu vaikuttaa uusiin lainoihin sekä nykyisen lainakannan vaihtuvakorkoisten lainojen osuuteen.

Vuoden 2023 aikana on alettava sopeuttamaan menorakennetta vuoden 2024 laskevaan tulotasoon. Toiminnallisten ja rakenteellisten uudistuksien tekeminen tulee ajankohtaiseksi ja uusista menoja lisäävistä toimista tulee pidättäytyä, koska jo nykyisellä menorakenteella sopeutustarve vuodesta 2024 alkaen näyttää muodostuvan isoksi. Velkaantumiseen liittyvien riskien kasvun, korkotason nousun ja korkean investointitason menoja lisäävän vaikutusten johdosta investointitaso tulee alentaa kestäväälle tasolle.

Talousarviota valmistellaan kunnissa useiden muutosten ja epävarmuustekijöiden keskellä, minkä vuoksi tulevat vuodet tulevat olemaan taloussuunnittelun osalta haasteelliset.

Liitteet:

1.) Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Lisätietoja: talousjohtaja Minna Kuusela-Hurskainen p. 050 302 8003

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman, ja
2. esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti:

1. hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman, ja
2. esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman.

Päätettyään investointisuunnitelmasta 2023-2025 käydyn keskustelun kunnanhallituksen puheenjohtaja totesi, että Mika Hiltunen oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Investointisuunnitelmaan 2023-2025 kohdan 4100 osalta varataan suunnitelmavuodelle 2024 ampumahiihtokeskuksen valaistuksen uusimiseen 150 000 euroa 1 500 000 euron sijaan sekä avustuksiin ampumahiihtokeskuksen valaistukselle 75 000 euroa 750 000 euron sijaan". Sanna Niiranen kannatti Mika Hiltusen muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty esittelijän pohjaesityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiassa on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä.

Puheenjohtaja esitti, että ne jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Mika Hiltusen vastaehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi äänestystavan.

Äänestyksessä annettiin 9 (kpl) ääntä. Äänestyksen tulos on 6 (kpl) JAA ääntä (Harinen Jertta, Hälinen Mari, Kuusela Mika, Mäntynen Matti, Parkkonen Anneli ja Eronen Jyry), 3 (kpl) EI ääntä (Hiltunen Mika, Niiranen Sanna ja Suni Pentti), 0 tyhjä ja 0 poissa.

Kunnanhallitus päätti äänin 6-3 hyväksyä kunnanjohtajan ehdotuksen investointisuunnitelmaan 2023-2025 sisältyvän kohdan 4100 AH-keskuksen valaistuksen uusimisen määrärahan osalta.

Ilpo Saarelainen jääväsi (palvelusuhdejäävi) itsensä lukiokoulutuksen talousarvion käsittelyn aikana.

Jertta Harinen ja Anneli Parkkonen jääväsi (edustajajäävi) itsensä kylätoimikunnille myönnettävän avustuksen käsittelyn aikana.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 20.32-20.40. puheenjohtajan esityksen mukaisesti.

Leena Nyyssönen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 20.32.